

INDUSTRI PARK NYTT

INFORMASJONSAVIS FOR MO INDUSTRIPARK

NR3 - 2023

BLOMSTRENDE FJERNVARME

Hvert år produserer Rana Kommune avd. bydrift rundt tjuefem tusen blomster som pryder Mo i Rana i sommerhalvåret. Produksjonen starter allerede i februar, i et drivhus med varme levert av Mo Fjernvarme.

SIDE 4-5

- 6-7 Holder trykket oppe
- 8-9 Resultater fra spørreundersøkelse
- 10-11 Vekstmobilisering
- 12-13 RIT har anskaffet elektrisk hjullaster

iteam
GLOBAL IT LOKALT

TESS
TEKNISK FAGHANDEL
TESS Mo Industripark - Tlf.: 75 12 67 50

SpareBank 1
NORD-NORGE

MO FJERNVARME
leverandør av miljøvennlig varme

ID REKLAME

Frost Kraftentreprenør

IndustriparkNytt er en informasjonsavis for industri, næringsliv, og bedrifter tilknyttet Mo Industripark. Bedrifter som ønsker det, kan bli med som deltaker og bruke IndustriparkNytt som informasjonsavis.

Noe vi burde skrive om? Send tips til industriparknytt@mip.no

INFORMASJONSAVIS FOR DISSE BEDRIFTENE:

AGA Kantinedrift og Catering, Celsa Armeringsstål, Elkem Rana, Ferroglobe Mangan Norge, Goodtech, Harsco, Helse & Sikkerhet SA, ID Reklame, Inventum RTD avd. Mo, KIS Nord, Kunnskapsparken Helgeland, Kvarøy Smolt, Miljøteknikk Terrateam, Miras Solutions, Mo Fjernvarme, Mo Industripark, Mo Industritransport, Momek, Nemko Norlab, PricewaterhouseCoopers, Rana Gruber, Rana Industriterminal, Rana Utvikling, Sandberg Ildfast, Seatech Invent, Siemens, SMA Mineral, Svabo Industrinett, T.T. Kran og industrielt vedlikehold, TESS Rana, Testpartner, Østbø Rana

I REDAKSJONEN MO INDUSTRIPARK:

Ansv. utgiver: Arve Ulriksen og Kim-André Åsheim
Redaksjon: Benjamin Strøm Bøen og Kim-André Åsheim
Tekst, foto og design: Mo Industripark AS **Trykk:** ID Reklame
Tips kan sendes til: industriparknytt@mip.no

SOMMER KOMMER!

Vi nærmer oss sommerferietid, og i skrivende stund er det sol og sommerstemning i luften. Etter fjorårets begredelige sommer er det velfortjent om denne blir varmere og mer solfylt.

Evnen til å kose seg når sommeren først melder sin ankomst er en viktig overlevelsesmekanisme for folk i Nord-Norge. For det er ikke til å komme unna at klimaet er røffere her enn sør i landet. Denne evnen til å beholde optimismen til tross for mørketid og værmessig spolert sommer er også en viktig verdi å ha med seg på andre områder.

Når det blir skapt usikkerhet rundt industrietableringer på grunn av den amerikanske subsidiepakken IRA, eller når flyplassprosjektet får stadige forsinkelser, så blir folk engasjerte. Og det er ikke til å undres over, for dette er ting som har merkbare konsekvenser for folk. Når flyplassen blir utsatt i to år, så er det kanskje nok til at en datter velger å ikke ta den jobben og flytte hjem igjen etter endte studier. Da reduseres sannsynligheten for at det vil skje i det hele tatt. Når Freyr melder at de reduserer framdriften på gigafabrikken fordi de amerikanske støtteordningene er 200 ganger bedre enn de norske (bokstavelig talt, som jeg skreiv om i forrige lederartikkel), så får det raskt negative konsekvenser for lokale næringsaktører og deres ansatte.

Likevel jobber folk på hver eneste dag med den samme ukuelige optimismen. Det har vært utallige øyeblikk i flyplasshistorien der omgangstonen lett kunne blitt «nei, dette går nok ikke». I stedet var stemningen at det nok blir bedre i morgen. Det betyr ikke at folk er naive og lukker øynene for vanskelige realiteter. Det betyr heller ikke at man mangler evne til å mobilisere når det trengs. Men det betyr at vi over tid har greid å opprettholde et strategisk arbeid som etter hvert har engasjert befolkningen så sterkt at de til og med har knust sparebøssa og sendt pengene til staten for

at flyplassen skal bli realisert. Nå blir det flyplass, og ingen kan komme å hevde at vi får noe gratis i alle fall. I skrivende stund er det riktignok usikkerhet rundt finansieringen av de siste 200 meter med rullebane. Men prosjektet som helhet har gått fra å være luftslott til å bli lufthavn.

Den samme ukuelige optimismen har vi sett i saken om dypvannskai, som nå endelig blir realisert. Dette har ikke skjedd over natta, men har vært jobbet med systematisk i mange år. Det har heller ikke manglet på hindringer. Men takket være regjeringen og et framoverlent flertall i kommunestyret blir prosjektet nå realisert. I likhet med flyplassen er dette et viktig infrastrukturprosjekt, selv om det åpenbart er enklere å få fram fordelene ved en flyplass siden det er noe folk forholder seg aktivt til.

Nå er det usikkerhet rundt batterifabrikken på grunn av amerikanske subsidier. Det er selvsagt ikke bra. Men hadde dette vært enkelt, så hadde jo alle gjort det. Det å bygge ny industri er rett og slett veldig krevende, og har mange usikkerhetsmomenter ved seg. Få vet det bedre enn folk i Mo i Rana. Uten sammenligning for øvrig, tok det ni år fra vedtaket om å opprette jernverket til den første produksjonen fant sted.

Oppskriften på å lykkes blir å gjøre som vi alltid gjør: Vi fortsetter å jobbe på med den samme ukuelige optimismen som gjør at vi tror sommeren i år blir bedre enn fjorårets. For det blir den garantert! Og om det mot all formodning svikter i år også, så kommer det jo en sommer til neste år også!

Oppskriften på å lykkes blir å gjøre som vi alltid gjør: Vi fortsetter å jobbe på med den samme ukuelige optimismen som gjør at vi tror sommeren i år blir bedre enn fjorårets.

Gartneriformann Anita Lauvås i Rana Kommune avd. bydrift.

I drivhuset vokser det til sammen tjudefem tusen blomster.

BLOMSTRENDE FJERNVARME

Hvert år produserer Rana Kommune avd. bydrift rundt tjudefem tusen blomster som pryder Mo i Rana i sommerhalvåret. Produksjonen starter allerede i februar, i et drivhus med varme levert av Mo Fjernvarme.

Ved lokalene til Rana Kommune avd. bydrift på Mjølån, finner vi drivhuset de bruker til blomsterproduksjon. Blomsterproduksjonen, som er drevet av fjernvarme, pågår fra februar og frem til juni. Da starter de ansatte å plante blomstene rundt omkring i Mo i Rana, blant annet i gågata, rådhuset og langs innfartsårene til byen.

Gartneriformann Anita Lauvås forteller at de liker å gjøre det trivelig i byen.

– Vi skal gjøre det trivelig i Rana Kommune. Vi er her for folkene, og for at det skal bli trivelig i byen. Dette får vi gode tilbakemeldinger på fra folk i byen. De er fornøyde med det vi gjør, forteller Lauvås.

NORGES VAKRESTE BLOMSTERBY

En av fordelene med at kommunen har sitt eget gartneri, er at de kan produsere akkurat de plantene de vil.

– Vi har et eget gartneri hvor vi kan produsere det vi vil. Blomstene vi produserer vokser opp under gode vilkår. De fraktes ikke langt med bil og er ikke behandlet med veksthemmende midler, forteller Lauvås.

– Vi planter litt annerledes enn i andre byer. Vi bruker større blomster som skal vises godt selv om man bare er forbi passerende og kjører forbi, sier hun.

Innsatsen og valg av blomster har resultert i flere priser.

– Vi har faktisk blitt tildelt en pris for å være Norges vakreste blomsterby i vår klasse. Vi har også mottatt flere diplomer for vårt positive utemiljø og en miljøvernpris, forteller Lauvås.

Ryktet om den flotte blomsterpraktiken i Mo i Rana har spredt seg, og flere kommuner har tatt kontakt for inspirasjon.

– Vi har blant annet blitt kontaktet av Bodø, Leknes og Narvik som ønsket å få inspirasjon fra arbeidet vi gjør med blomstene i Rana.

KUTTER STORE UTSLIPP MED FJERNVARME

Rana Kommune avd. bydrift er glade for at de kan bruke industriell overskuddsvarme for å produsere blomster på en miljøvennlig måte. Det har de gjort siden fjernvarmerørene ble lagt i 2006.

– Fjernvarmen hadde vi ikke til å begynne med da vi startet egen blomsterproduksjon. Vi brukte oljefyring og elkjel til oppvarming. Da Mo Fjernvarme presenterte muligheten for å legge fjernvarme hit var valget enkelt. Dermed fikk vi lagt fjernvarme både til driftscentralen og til drivhuset, sier Lauvås.

Lise Gruben, spesialarbeider i Rana kommunes gartneri.

Noen av mange tusen stiklinger som vokser i drivhuset.

Drivhuset varmes opp med vannbåren varme som fordeles ut i et internt og lukket rørsystem. Her inne holdes det stabilt 18 grader i den ene avdelingen og 16 grader i den andre.

– Fjernvarmen er en fordel fordi det er det mest miljøvennlige, enkleste og rimeligste alternativet. Alt går automatisk, det er stabilt og vi avlaster strømmettet ved å bruke fjernvarme, sier Lauvås.

Det starter med at de sår egne planter og kjøper i tillegg rundt fire

tusen stiklinger, som til sammen blir til tjudefem tusen blomster. De har rundt femti forskjellige blomsterarter. Fra februar til juni har de to til tre «avlinger» som skal plantes ut ulike steder i byen, både til næringslivet og til ulike kommunale institusjoner.

– Vi planter blomster blant annet i ampler, blomsterbed, i gågata, utenfor rådhuset, og i rundkjøringer. I tillegg skal vi fra og med i år plante og stelle plantene i Talvikparken og Nordlandsparken, sier Lauvås.

FAKTA OM MO FJERNVARME

- Fjernvarmeaktiviteten på Mo startet i 1985
- Produserte 88,1 GWh fjernvarme i 2022
- Grunnlaget for produksjonen i 2022 var gjenvunnet overskuddsenergi fra smelteovnene til Elkem Rana (93,2 %) og Ferroglobe (4,0 %)
- Øvrig energimiks i 2022 var fornybar elektrisitet (1,8 %) og bioolje (0,9 %), samt fossil olje (0,1 %)
- 33,2 km fjernvarmetrase fra industriparken og rundt hele byen
- 5 ansatte

Maskiningeniør i MIP Energi og IT, Håkon Solbakken, står inne i den gamle oksygenfabrikken.

HOLDER TRYKKET OPPE

Ved energisentralen i Mo Industripark er det mye aktivitet for tiden. Der foregår det full rivning av den gamle oksygenfabrikken for å gjøre plass til nye trykkluftkompressorer.

Den gamle oksygenfabrikken har ikke vært i drift siden 2014, da Linde (tidligere Aga) etablerte seg i industriparken. Denne blir nå revet for å gjøre plass til nye trykkluftkompressorer.

– Mo Industripark leverer i dag trykkluft til flere industribedrifter, og kompressorene vi bruker til dette er modne for avløsning. Da passet det godt å bruke den gamle oksygenfabrikken til dette formålet, sånn at vi kan beholde de gamle til backup, forteller driftsingeniør ved MIP Energi og IT, Trond Olsen.

Inne i den gamle oksygenfabrikken sto det tre oksygenkompressorer på massive betongfundamenter. Disse er nå revet for å gjøre om lokalet til en moderne hall for trykkluft.

– Når vi først skal kjøpe inn nye trykkluftkompressorer må vi tenke fremtidsrettet sånn at vi enkelt kan sette inn flere trykkluftkompressorer ved behov senere, sier Olsen.

NY PRODUKSJONSHALL

Arbeidet med prosjektet startet allerede ved starten av året da det ble gjennomført noe enklere arbeid på veien ved energisentralen. Nå er rivningen og omlegging av infrastruktur godt i gang.

– Vi må legge om alt av infrastruktur inne i fabrikken. Da er det snakk

om kabling og rør som er bygd opp over en periode på seksti år. Alt dette må legges om uten at man stopper opp trykkluften eller driften på energisentralen, forteller Olsen.

– Vi skal fjerne mye, legge inn noe nytt og legge om resten. Da er det snakk om vannrør, strøm, signalkabler og MIP sin fiber. Mange av disse brukes til overvåkning av gassanlegg, maskiner, CO-gass og Mo Fjernvarme sine overvåkningsanlegg. Vi skal ta bort en hel del kabler som overfører signaler som vi ikke lenger trenger i forbindelse med oksygenfabrikken, legger Olsen til.

NY TRYKKLUFTKOMPRESSOR

I energisentralen var det originalt seks trykkluftkompressorer inntil en av disse ble ødelagt. Den nyeste av disse er fra 1998, så det var på tide med en oppgradering.

– Fem av disse er fortsatt i drift, men den som er ødelagt skal erstattes med en ny og moderne trykkluftkompressor som alene kan dekke hele parkens behov for trykkluft. Vi installerer også en tørker som tørker lufta til duggpunkt på -40°.

Den nye trykkluftkompressoren kan på det meste produsere 7200 kubikkmeter trykkluft i timen ved 7 bar.

Også utvendig rives det for fullt.

Her gjøres det plass for nye trykkluftkompressorer.

Driftsingeniør ved MIP Energi og IT, Trond Olsen, holder opp et bilde av oksygenfabrikken slik den så ut da den var i drift.

– Akkurat nå er det nok til å dekke hele parken pluss litt mer, forteller maskiningeniør i MIP Energi og IT, Håkon Solbakken.

Men selv om den nye trykkluftkompressoren kan dekke hele parkens behov, kan behovet raskt endre seg. Da er det lurt å være i forkant.

– Vi ser for oss at vi skal utvikle mer lufttrykkproduksjon både til eksisterende og fremtidige kunder. Derfor legger vi opp til at det skal være enkelt å sette inn flere maskiner ved behov. Den nye trykkluftkompressoren vil foreløpig dekke parkens behov mens de fem gamle vil bli beholdt i reserve, sier Solbakken.

Med den nye trykkluftkompressoren og de fem gamle i bakhånd har de i energisentralen nok trykkluft til å dekke hele parkens behov tre ganger. I tillegg til en siste nødløsning.

– Vi har også en turbokompressor som kan brukes som en nødløsning, forteller Solbakken.

– Denne maskinen kan alene dekke dagens behov fire ganger, skyter Olsen inn.

– Men den er dyr i drift så det er vår siste løsning om alt annet skulle være ute av drift, noe som er usannsynlig, avslutter Solbakken.

En av mange store kjøretøy som kjører rundt i industriparken.

RESULTATER FRA SPØRREUNDERSØKELSE I FORBINDELSE MED TRAFIKKPROSJEKT

I fjor høst satte Mo Industripark i gang et prosjekt for å forbedre trafikksikkerhet og -flyten i industriparken. Asplan Viak ble engasjert og har nå gjennomført en spørreundersøkelse som skal bidra til å lage en helhetlig trafikkstrategi for parken.

– I forbindelse med trafikkstrategiprojektet ble det i vår gjennomført en spørreundersøkelse blant bedrifter og ansatte i parken om transporttilbudet, reisevaner til jobb og opplevelser i industriparken som trafikant, sier seniorrådgiver i Asplan Viak, Eleanor Clark.

For å kartlegge trafikken i parken ble det også satt opp automatiske trafikktegnere ulike steder som registrerte antall kjøretøy som passerte og størrelsen på disse.

– Av 125 bedrifter i parken er det 26 som har deltatt i spørreundersøkelsen. 339 av 2600 ansatte har svart på undersøkelsen. Disse 26 bedriftene representerer 62 prosent av de ansatte i parken, forteller Clark.

I undersøkelsen kommer det fram at det store flertallet kjører bil til arbeidsplassen, og at det er veldig få som reiser med kollektivtransport.

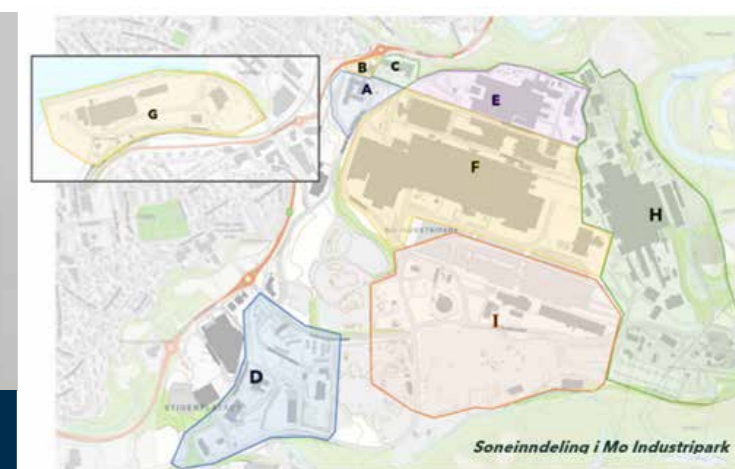
– Undersøkelsen viser at 92 prosent av de ansatte bor i Rana Kommune og har en gjennomsnittlig arbeidsreise på 8,7 kilometer. Det er hele 80 prosent som bruker bilen til jobb tre til fem dager i uka, mens bare 10 prosent går til jobb. De resterende sykler eller kjører motorsykkel, og mindre enn 1 prosent reiser med kollektivtransport, sier Clark. I forbindelse med spørreundersøkelsen ble det stilt spørsmål knyttet til ansattes erfaringer med trafikkfarlige situasjoner i parken.

– I løpet av de siste fem årene har én av fire opplevd uønskede trafikkhendelser. Dette inkluderer både «nesten-hendelser» og faktiske hendelser av ulik alvorlighetsgrad. Vi mener at dette er en relativt høy andel, og det vil vi ha fokus på i fremtidig arbeid. Samtidig viser statistikken at det har vært svært få faktiske trafikkulykker i industriparken de siste årene, forteller Clark.

Av hendelser som ble registrert i undersøkelsen foregår de fleste konflikter i den sentrale delen av parken, som tabell og figuren på neste side viser.

Seniorrådgiver i Asplan Viak, Eleanor Clark.

Videre viser undersøkelsen at det er mange som ikke synes industriparken er godt nok tilrettelagt for gående.

– Det er kun 25 prosent av de som har svart på undersøkelsen som synes at industriparken er godt nok tilrettelagt for gående, og kun 34 prosent føler seg trygg som gående i parken, sier Clark. Det kommer også fram at det er mange som har opplevd problemer med portene inn til industriparken.

– Tre av fire bilførere som kjører gjennom portene har opplevd problemer med dem. Problemene inkluderer lesing av bilskilt, spesielt om vinteren, samt adgangskort, og at det kan gå treigt å kjøre gjennom portene, forteller Clark.

Svarene fra spørreundersøkelsen vil sammen med trafikktegnene og registreringer brukes som grunnlag i det videre arbeidet med å utforme en trafikkanalyse av industriparken.

– Det gjennomføres nå en vurdering av risikoområder i parken der vi skal utarbeide anbefalinger av tiltak for å forbedre trafikksikkerheten både på kort og lang sikt, sier Clark.

Videre skal det lages en mobilitetsstrategi, som skal gi gode og trafikksikre løsninger for de forskjellige brukergruppene i parken, samt et effektivt transportnettverk ved videre utvikling.

F.v.: Iselin Breirem og Yasna Mimbela.

F.v.: Annfrid Olsen, David Aleksander Bjørsvik, Iselin Breirem, Cecile Nordvik, Yasna Mimbela og Kristin Frodahl Rognerud.

VEKSTMobiliseringen

Å forberede seg på kraftig befolkningsvekst er ikke hverdagskost for en typisk norsk småby. I Rana Utvikling jobber de både med å legge til rette for vekst og med å håndtere konsekvensene av at Mo i Rana lykkes.

Freyr Battery har per juni 2013 allerede investert for rundt 3 milliarder kroner i Mo i Rana, med store ringvirkninger og oppdrag for lokalt næringsliv. I tillegg kommer tilflytting fra hele verden. I Freyrs kontorlokaler i Gulbygget i Mo Industripark jobber det nå mennesker fra hele 18 ulike nasjoner.

Anslag fra Freyr tilsier at de vil skape rundt 1500 nye arbeidsplasser i Mo i Rana dersom begge Gigafabrikken blir realisert. Giga Arctic er allerede under oppføring på sentraltomta i industriparken, og så har Freyr opsjon på enda et areal ved Rana Industriterminal. Denne har fått arbeidsnavnet Giga Borealis. I tillegg kommer pilotfabrikken, eller Customer Qualification Plant som Freyr kaller den, som hadde offisiell åpning i mars i år.

-Freyrs investeringer i Mo i Rana har allerede hatt store ringvirkninger for lokalt næringsliv. I tillegg kommer all den positive energien som preger hele byen og som har sin egen positive dynamikk.

Det sier administrerende direktør i Rana Utvikling (RU), Ole Kolstad. Han mener at vi bare har fått en liten forsmak på hva som vil komme i årene framover.

-Det er litt rart å snakke om gjennomførte investeringer på 3 milliarder

i Mo i Rana, hovedsakelig til lokale selskaper, og så si at dette bare er starten. Men investeringen i Giga Arctic vil være på over 17 milliarder kroner, og vil skape 6-700 arbeidsplasser. I tillegg kommer planene om enda en gigafabrikk, Giga Borealis. Dette er et stort prosjekt for en hvilken som helst kommune, sier Kolstad.

For å tiltrekke seg flere tilflyttere, og sikre at de som kommer hit trives, var Rana Utvikling nødt til å tenke nytt om kommunens attraktivitet. Derfor ble prosjektet «Vekstmobilisering» skapt i 2021, hvor det både skulle jobbes med omdømme og kommunikasjon, men også å kartlegge og legge til rette for nødvendige endringer lokalt. For eksempel er det viktig at tilflyttere føler seg godt tatt imot, ikke minst de som flytter fra andre land. Det dreier seg både om såkalt «onboarding» og om konkrete tilbud som internasjonale skoler for grunnskole og videregående. Men også strategisk viktige prosjekter, som å styrke Campus Helgeland, er en viktig del av det å tiltrekke seg og beholde – flere unge.

- Med dette prosjektet kan vi se de ulike arbeidsprosessene i sammenheng. Man får jo egentlig aldri brukt nok ressurser verken på omdømmearbeid, onboarding eller andre vekstprosjekter. Men vi har mulighet til å se på alle disse prosessene i sammenheng, og sette inn ressursene der det trengs mest, sier RU-direktøren.

RU er et aksjeselskap, men hovedeier er Rana kommune. De har også en enerettsavtale om å være næringsavdelinga i kommunen. I tillegg er Mo Industripark og Helgeland Industriutvikling se største eierne på privat side. Kolstad trekker fram at det er mange fordeler ved denne måten å være organisert på.

-Hele konstruksjonen med et eksternt utviklingselskap er nokså unik, og det gir store fordeler når man skal jobbe så tett på næringslivet.

RU har elleve ansatte, og flere av disse jobber med oppgaver innenfor Vekstmobiliseringsprosjektet. Iselin Breirem og Yasna Mimbela er to av de som har startet i RU for å jobbe med prosjekter innenfor Vekstmobilisering. Mimbela har ansvaret for blant annet onboarding-prosjektet Welcome to Mo i Rana. Breirem jobber med omdømme og har blant annet stått bak nettsiden moirana.com.

-Det er utrolig spennende å jobbe med omdømmet til Mo i Rana. Man får sett byen fra andre innfallsvinkler, og ser ting man ikke har tenkt over, sier Breirem.

Breirem mener det særlig har vært en god utvikling for aktiviteter som skaper liv i byen, alt fra serveringstilbud til opplevelser.

-Det er nå mulig for en barnefamilie å bruke en hel dag i byen en lørdag på bare moro, med kafeer, Vitensenter Nordland eller badeland. Det ser vi har ført til økt liv i byen i helgene. Nå ser vi på om sentrumsgatene kan få et etterlengtet løft også, noe som også kommer til å trekke folk

inn til byen, sier Breirem. -I arbeidet med omdømme trenger vi ikke å late som om Mo i Rana er noe det ikke er. Det handler om å vise fram det vi har, sier hun.

Mimbela, som jobber særlig rettet mot innflyttere fra utlandet, merker godt at bevisstheten i næringslivet om at det er mye å tjene på å tenke internasjonalt i rekrutteringsarbeidet har økt de siste årene. Samtidig minner hun om at det ikke er noe som kommer gratis, og at mye arbeid gjenstår.

-Arbeidstakerne som skal jobbe i batterifabrikken kommer nok til å ha med partner og barn. Noe av det viktigste er å forenkle veien gjennom byråkratiet når en flytter til Norge og sørge for internasjonal skole på grunnskole og videregående. Vi håper selvsagt at så mange som mulig slår seg ned i Mo i Rana for godt, men for å få dem hit i utgangspunktet må vi kunne tilby barna deres undervisning fra første dag. I tillegg må vi sikre at det er mulig for partnerne deres å få seg jobb, sier Mimbela.

Samtidig er de alle enige om at Mo i Rana har alle forutsetninger for å lykkes.

-Det investeres for flere titalls milliarder i arbeidsplasser og kritisk infrastruktur som flyplass og dypvannskai. Dette er et krevende løft for kommunen som legger beslag på store ressurser. Samtidig har vi ikke noe annet valg enn å satse om vi skal ha ambisjoner om befolkningsvekst i årene som kommer, avslutter Kolstad.

Rana Industriterminal har gått til anskaffelse av helt ny Volvo L25.

RANA INDUSTRI TERMINAL HAR KJØPT ELEKTRISK HJULLASTER

Rana Industriterminal AS har skaffet seg en elektrisk hjullaster fra Volvo. Det er et viktig steg mot et grønt skifte i deres maskinpark, som på sikt skal bli helt utslippsfri.

Den nye elektriske hjullasteren er av typen Volvo L25. Med en driftsvekt på 5,4 tonn er den forholdsvis liten og allsidig.

– Hvis vi skal flytte på utstyr, sekker, paller eller andre små ting som ikke veier så mye, er den perfekt. Vi har ganske mange løfteoppgaver hvor de andre hjullasterne blir unødvendig store. Denne er liten nok til å erstatte en gaffeltruck, samtidig som den kan brukes utendørs, forteller daglig leder i Rana Industriterminal (RIT) Alf A. Øverli.

Den elektriske hjullasteren vil derfor kunne erstatte mange av arbeidsoppgavene som de større dieseldrevne hjullasterne gjør i dag.

– De dieseldrevne hjullasterne tar i større grad bare de tyngre oppgavene, og brukes dermed mindre. Vi har tre dieselmaskiner igjen, til større løft og til snørødding. Men også disse vil bli faset ut etter hvert, selv om det kan ta noen år, sier Øverli.

MANGE FORDELER

Med batteriene som motvekt kan L25 Electric virkelig løfte mye til å være en kompaktmaskin. Ifølge Volvo er det også enklere vedlikehold og 30 prosent mindre vedlikehold på elektriske motorer. Batteribatterikapasiteten på 40 kWh holder til opptil 6 timer med aktivt arbeid.

– Med den integrerte laderen lades batteriet opp fra 0 til 100 på 6 timer. Med hurtigladeren vi har kjøpt tar det to timer. Dermed kan maskinen gå hele dagen hvis man lader den litt i matpausen, sier driftsleder i RIT Espen Ruud.

Den største fordelen er imidlertid at den har null utslipp, er stillestående og har minimalt med vibrasjoner.

– Hjullasteren brukes rundt mennesker, så en av de største fordelene er bedre arbeidsmiljø, både for de rundt, men også for de som kjører maskinen. Man kan flytte strøkorger og stroppekasser uten bråk og eksos. I tillegg til bedre oversikt fra førerhuset, forteller Ruud.

En av de som bruker den nye hjullasteren på daglig basis er operatør Nils Skog. Inne på lageret er det ofte trangt om plassen, og da passer Volvo L25 godt til oppgaven.

– Til de små løftene er denne helt genial. Den har en veldig bra svingradius og er veldig lett å manøvrere for eksempel inne på lageret vårt. Det er også mindre støy, sier Skog.

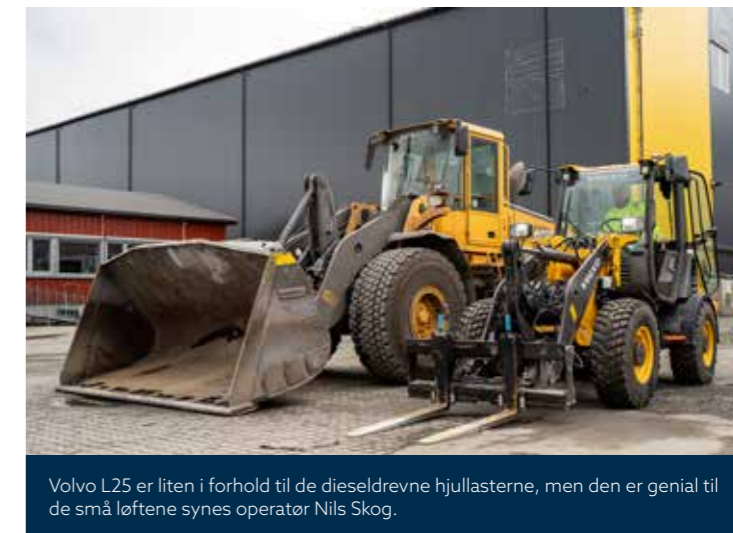
ELEKTRIFISERER MASKINPARKEN

En elektrisk hjullaster koster riktignok mer i innkjøp, men vil være økonomisk bærekraftig over tid.

– Hovedmotivasjonen er at vi ønsker å tilfredsstillte forventningene om nullutslipp fra kunder, og sikre et godt arbeidsmiljø, forteller daglig leder Øverli.

Driftsleder Espen Ruud er godt fornøyd med den nye hjullasteren.

Volvo L25 er liten i forhold til de dieseldrevne hjullasterne, men den er genial til de små løftene synes operatør Nils Skog.

Den største fordelen med Volvo L25 er at den har null utslipp, er stillestående og har minimalt med vibrasjoner. Det betyr et bedre arbeidsmiljø, både for de rundt, men også for føreren. Her avbildet med operatør Nils Skog.

RIT har mål om å elektrifisere hele maskinparken. I tillegg til kranene på kaia består maskinparken til Rana Industriterminal av reachstacker, terminaltraktor, hjullaster, gaffeltrucker, og fem kompaktlastere.

– I løpet av få år kommer alle maskinene våre til å være elektrisk. Utskiftingen vil skje gradvis etter hvert som maskinene blir klare for utskifting. Alle kranene og bilene våre er allerede elektrisk, og så er hjullasteren vår første hjulgående arbeidsmaskin som går på elektrisitet, sier Øverli.

Distriktssjef Jørgen Gulstad i Volvo Maskin er begeistret for å ha fått RIT som kunde, og kan fortelle at denne er den første av sitt slag i Nord-Norge.

– Volvo har levert omtrent 90 stykker av denne i Norge, men Rana Industriterminal er først ute med denne i Nord-Norge, forteller Gulstad.

FAKTA

- Volvo L25 med 48 V batteri med en kapasitet på 40 kWh. Med hurtiglader tar det to timer å lade opp fra 0 til 100 prosent kapasitet.
- Løftekapasitet på 3 tonn.
- Ifølge Volvo er det 30 prosent mindre vedlikehold på elektriske motorer.
- (0,9 %), samt fossil olje (0,1 %)
- 33,2 km fjernvarmetrase fra industriparken og rundt hele byen
- 5 ansatte

FLYBUSS MO I RANA

Gjeldende fra 15.april 2023

Mandag-Fredag:

	WF 766*	WF 767	WF 770	WF 773	WF 774	WF 777	WF 778	WF 779
Jernb st	05:45	08:35	10:15	13:10	14:50	17:45	19:15	
Sykehuset	***	***	***	***	***	***	***	***
Røssvoll	06:10	09:00	10:45	13:40	15:20	18:15	19:45	
Fra flypl ca		09:25	11:10	13:55	15:40	18:35	20:20	23:00

Lørdager:

	WF 770*	WF 772/773*	WF 770*	WF 773	WF 777	WF 778	WF 779
Jernb st	10:15	12:30	10:15	13:10	17:45	19:15	
Sykehuset	***	***	***	***	***	***	***
Røssvoll	10:45	13:00	10:45	13:40	18:15	19:45	
Fra flypl ca		13:55	11:10	13:55	18:35	20:20	23:00

Søndager:

	WF 770*	WF 773	WF 777	WF 778	WF 779
Jernb st	10:15	13:10	17:45	19:15	
Sykehuset	***	***	***	***	***
Røssvoll	10:45	13:40	18:15	19:45	
Fra flypl ca		13:55	18:35	20:20	23:00

* Ruter merket * er kjøres på behov og må bookes på forhånd, kl. 21:00 dagen før.

*** Passeres uten tidsangivelse. Avgang fra flyplassen så snart bagasjen er kommet.

RUTE TRASE: Busstasjonen, O.T.Olsensgt, CC Helma Hotell, Scandic Meyergården nedsiden, L.Meyers gate, Nordl vn, Sagbakken, Ranengget og om sykehuset til Flyplassen.

Søndre gate og Midtre gate hentes på forespørsel.

Pris pr pers. kr. 160,-.

Tlf + 47 971 44 444

FRIDA-JOHANNE SKEVIK
Operatør, Rana Industriterminal AS

Jeg begynte i sommerjobb i 2014 og fikk fast stilling i 2019.

Folkene jeg jobber med er det beste med jobben.

Åh, sjef for en uke. Nei da har jeg kanskje gitt alle fri, for jeg har ikke klart presset.

Matpakke.

Nettavis.

Akkurat nå maler jeg hus, men ellers er det trening og fjellturer.

FOLK I PARKEN

Ansatt siden

Hva er det beste med jobben din?

Hva ville du gjort hvis du var sjef i en uke?

Matpakke eller kantina

Nett eller papiravis?

Hva gjør du på fritida?

MARLENE KARLSENG UTLAND
Operatør, Rana Industriterminal AS

Påsken 2022.

Det beste med jobben er at jeg får jobbe med tvillingsøsteren min og alle de andre flotte folkene på kaia. Det er lærerikt å jobbe med noe helt annet enn jeg har gjort tidligere.

Ville hatt møte med hele gjengen å diskutere hvilke tiltak vi kan gjøre for å forbedre arbeidsplassen og tatt ordentlig tak i forslagene folk hadde kommet med. Ville hatt frukt tilgjengelig for alle skiftene til enhver tid. Ville også flyttet arbeidstiden en time fram, slik at vi starter og avslutter senere.

Kantine.

Papiravis er koselig å blafre gjennom.

Akkurat nå pusser jeg opp hytten min og bruker resten av tiden på hundene. Ellers liker jeg å ha småprosjekter, være ute i naturen, vær med familie, venner og hundene mine.

JUBILANTER

60år

ROGER JØRGENSEN
Ferroglobe
08/04/1963

SNORRE TRO
Rana Gruber
02/06/1963

TOMMY EDVARDSEN
Rana Gruber
13/06/1963

JON SIGMUND GRANDA
Elkem Rana
29/06/1963

VIDAR KURT ANDREASSEN
Celsa Armeringsstål
01/07/1963

ÅGE STEINAR PEDERSEN
Rana Gruber
20/07/1963

55år

CHUTIKAN SÆTHER
Ferroglobe
19/01/1968

ROY KENNETH RØRENG
Ferroglobe
27/01/1968

GJERMUND JAKOBSEN
Ferroglobe
02/04/1968

FRANK LARSEN NYSTAD
Ferroglobe
26/06/1968

SVEN-ERIK ANDERSEN
Ferroglobe
27/06/1968

50år

HEGE MARIANN LANGSET
Ferroglobe
11/04/1973

MAGNE MYHRE
Celsa Armeringsstål
02/06/1973

SVEIN IVAR SKJERVE
Celsa Armeringsstål
09/06/1973

40år

DANIEL KNUTSEN
Celsa Armeringsstål
17/02/1983

STEIN ARE HAUGEN
Celsa Armeringsstål
19/06/1983

INGE JOHANSEN
Celsa Armeringsstål
09/07/1983

YNGVE JOHAN ÅNONLI
Elkem Rana
12/07/1983

ØRJAN JOHAN GRANE
Celsa Armeringsstål
30/07/1983

35år

ESPEN MOE
Svabo Industrinett
19/06/1988

30år

HELLE LANGSETH NORDENG
Celsa Armeringsstål
02/02/1993

MORTEN HAMMER FORØ
Celsa Armeringsstål
04/06/1993

IDA-SOFIE SKEVIK
Elkem Rana
15/06/1993

FREDRIK DRØPPING ANDERSEN
Elkem Rana
01/07/1993

INE MARIELL FAGERBAKK HAUGLI
Elkem Rana
05/07/1993

MIKAEL HOLM NORDAHL
Elkem Rana
15/07/1993

SINDRE MADSEN
Celsa Armeringsstål
27/07/1993

25år

SVERRE P/ HUSUM
Ferroglobe
26/06/1998

20år

IDA SKOTNES MIKALSEN
Celsa Armeringsstål
04/01/2003

AURORA HØLMO WINNBERG
Celsa Armeringsstål
12/02/2003

THOMAS BRANDSER
Celsa Armeringsstål
04/06/2003

ANDREAS EVANGER ANDERSEN
Celsa Armeringsstål
11/07/2003

JUBILEUM

ANSATT 30 ÅR I SAMME BEDRIFT

01.07 **SVEIN KRISTENSEN**, Elkem Rana

ANSATT 25 ÅR I SAMME BEDRIFT

01.06 **PÅL ANDRÉ HAUKNES**, Celsa Armeringsstål AS

15.06 **TOMMY RØSVASSBUKT**, Celsa Armeringsstål AS

22.06 **STEVE HALVORSEN**, Celsa Armeringsstål AS

22.06 **TORBJØRN VALBERG**, Celsa Armeringsstål AS

ANSATT 20 ÅR I SAMME BEDRIFT

23.06 **ANETTE SKOG LILLEVIK**, Mo Industripark AS

ANSATT 15 ÅR I SAMME BEDRIFT

01.07 **TOR ERIK STORBEEKMO**, Mo Industripark AS

STRESS NED OG LAD OPP

I TAKT MED NATUREN PÅ HELGELAND

helgelandkraft.no

 **HELGELAND
KRAFT**
Strøm fra verdens vakreste kyst

Vi setter stor pris på tips og innspill om saker du vil vi skal skrive om.

Innspill og tips kan sendes til industriparknytt@mip.no